

Introducció al dret

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz
Pere Fabra Abat
Marc Tarrés Vives
Blanca Torrubia Chalmeta

PID_00200144

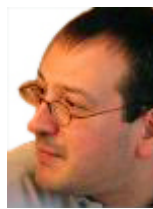
Material docent de la UOC

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz

Professor agregat de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la UOC.

Pere Fabra Abat

Professor agregat de Teoria i Filosofia del Dret de la UOC.

Marc Tarrés Vives

Professor agregat de Dret Administratiu de la Universitat de Barcelona.

Blanca Torrubia Chalmeta

Professora agregada de Dret mercantil de la UOC.

La revisió d'aquest material docent ha estat coordinada pel professor: Ismael Peña-López (2013)

Quarta edició: setembre 2013

© Ignasi Beltran de Heredia Ruiz, Pere Fabra Abat, Marc Tarrés Vives, Blanca Torrubia Chalmeta

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2013

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureka Media, SL

Dipòsit legal: B-14.971-2013

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

Introducció al dret us ofereix, des d'una perspectiva multidisciplinària, un primer contacte amb les institucions jurídiques bàsiques de les societats modernes. L'assignatura s'estructura en quatre mòduls.

El primer mòdul pretén posar al vostre abast els conceptes jurídics fonamentals, la justificació i la funció dels ordenaments jurídics i, en general, els procediments de creació i aplicació de les lleis. El primer capítol ("Què és el dret?") té un contingut introductori que ens ha de servir com a primera aproximació a l'estudi del dret: la presència del dret en la vida quotidiana, els diferents sistemes normatius que regulen la vida en societat i, concretament, el paper del dret en la societat democràtica en què vivim. També s'estableixen unes primeres notes distintives entre els diferents conceptes de dret (subjectiu/objectiu, positiu/natural) abans d'endinsar-nos en l'especificitat del sistema jurídic que regeix la nostra societat i avaluar la relació que hi ha entre el dret (com a conjunt de normes jurídiques vigents) i la idea de *justícia*. En el capítol "El dret en acció: gènesi i aplicació" analitzarem els diversos aspectes de la relació del dret modern amb el poder polític i l'Estat. Primer ens haurem de familiaritzar amb alguns conceptes propis de la teoria política (legitimitat, sobirania, divisió de poders, principi de legalitat, coercitivitat); després veurem què s'entén per *Estat de dret*, com es va institucionalitzar a partir, sobretot, de la Revolució Francesa i com ha anat evolucionant fins a l'actualitat. Finalment, ens aproparem breument als procediments de generació de les normes jurídiques –qui fa les lleis, com és el procés legislatiu, tipus de normes jurídiques, etc.– i examinarem com s'apliquen a casos concrets –estructura del procés judicial, tipus de tribunals de justícia, com s'interpreten les normes, etc. Aquest primer mòdul ofereix, doncs, una visió general del fenomen jurídic que permetrà estudiar i comprendre la resta de mòduls de l'assignatura.

El segon mòdul ("Introducció al dret privat: civil i mercantil") vol introduir els estudiants en els conceptes bàsics del que constitueix el tronc fonamental del dret privat, entès com el conjunt de la normativa destinada a regular la persona (física i jurídica) i les relacions jurídiques entre les persones, en les seves vessants del dret civil i el dret mercantil. Aquest mòdul ofereix una visió general de les institucions bàsiques del dret patrimonial i dels instruments de què disposa tota persona per a regular els seus interessos econòmics, d'acord amb el principi d'autonomia de la voluntat, i també de les institucions bàsiques del dret mercantil, que ordena l'actuació econòmica de la persona com a empresària que intervé en un mercat de béns i serveis.

El tercer mòdul ("Introducció al dret administratiu") té com a objectiu oferir una breu introducció de l'ordenament jurídic administratiu, a més d'una perspectiva general sobre l'organització i l'activitat administratives. També fa re-

ferència a les garanties dels ciutadans davant d'aquesta activitat, sobretot pel que fa al control judicial. En tot cas, en aquest mòdul es tracten les formes clàssiques d'activitat administrativa: policia, foment i servei públic, totes tres amb incidència sobre l'activitat dels particulars. A més, es fa una consideració especial a la contractació pública i a les fórmules de regulació dutes a terme per l'Administració sobre diferents sectors econòmics.

Finalment, el quart mòdul ("Introducció al dret del treball") és una aproximació a les relacions contractuals entre treballadors i empresaris, als trets principals d'aquesta relació jurídica tan peculiar. Aquest mòdul pretén oferir una visió general de la disciplina, mostrant els elements essencials de les institucions principals i posant èmfasi en dues de les seves dimensions més rellevants: d'una banda, les fonts del dret del treball i, en especial, la negociació col·lectiva i, de l'altra, el contracte de treball i les seves particularitats i vicissituds.

Objectius

Els objectius que heu d'assolir els estudiants a partir de l'estudi d'aquesta assignatura són els següents:

- 1.** Entendre la importància del dret com a element que fa possible la coordinació i la cooperació social, i la convivència pacífica dels individus que viuen en societat.
- 2.** Entendre el fenomen jurídic com a fenomen social complex i necessari.
- 3.** Entendre les relacions que hi ha entre el poder polític i el dret, i conèixer el significat de l'Estat democràtic de dret modern.
- 4.** Adquirir els coneixements bàsics sobre els processos de creació i aplicació del dret en el marc del nostre sistema constitucional.
- 5.** Conèixer els conceptes fonamentals del dret civil i mercantil, que regulen la persona, el negoci jurídic, el dret patrimonial i l'estatut jurídic de l'empresari.
- 6.** Conèixer l'ordenament jurídic administratiu i l'organització i activitat administrativa.
- 7.** Conèixer les particularitats del dret del treball respecte d'altres branques de l'ordenament jurídic i, específicament, el règim jurídic de les seves principals institucions: la negociació col·lectiva i el contracte de treball.
- 8.** Entendre i utilitzar amb competència un vocabulari jurídic especialitzat.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Què és el dret?

Pere Fabra Abat

1. Dret i societat
2. Què és el dret?
3. El dret i la justícia
4. Poder polític i dret
5. Què és l'Estat de dret?
6. La gènesi del dret
7. L'aplicació del dret

Mòdul didàctic 2

Introducció al dret privat: civil i mercantil

Blanca Torrubia Chalmeta

1. Dret privat i dret públic. La sistematització del dret. Branques del dret
2. La persona com a protagonista del dret
3. Els béns patrimonials. La propietat
4. El negoci jurídic
5. Les obligacions
6. Tipologia de contractes
7. El marc jurídic de la contractació privada: el mercat

Mòdul didàctic 3

Introducció al dret administratiu

Marc Tarrés Vives

1. Estat, Administració i dret administratiu
2. Les fonts del dret administratiu
3. L'organització administrativa
4. L'acte i el procediment administratiu
5. La responsabilitat de l'administració
6. Els contractes públics
7. Tècniques d'intervenció administrativa

Mòdul didàctic 4

Introducció al dret del treball

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz

1. Les fonts del dret del treball
2. El contracte de treball
3. Conclusió i efectes del contracte de treball
4. La prestació del treballador
5. La posició jurídica de l'empresari
6. Alteracions de la relació laboral
7. La interrupció, suspensió i excedència de la relació de treball

8. Extinció del contracte de treball

